

מערך שיעור

השכונה שלי מספרת סיפור

עוגני השיעור

שכבת גיל: כיתה ג'

ציר מוביל: הגאוגרפיה של היישוב שלי - השכונה שלי

רעיון מרכזי: היישוב שלי כדרך להבנת הזהות המקומית והחיבור לסיפור ההתיישבות הציונית בארץ ישראל

נושא: הקשר לשכונה שלי מחזק את תחושת הזהות והשייכות שלי לארץ ישראל, ומלמד אותי על ערכים של קהילה, זיכרון, ערבות הדדית וסיפור לאומי משותף.

מיומנויות:

- **אוריינות לשונית** - ביטוי בע"פ, הרחבת אוצר מילים
- **אוריינות מידע** - חיפוש, ריאיון, מיון ועיבוד על שכונה
- **אוריינות דיגיטלית** - הפקת מידע ממקורות מגוונים

ערכים וסוגיות לדיון:

זיכרון היסטורי, שייכות, תקווה, נאמנות למורשת

כיבוד ערכי המורשת - מחויבות לערכי המורשת והזהות התרבותית,

בין-תחומיות: שפה ומוזיקה

מערך השיעור

פתיחה

מטרות: לעורר סקרנות, רגשות וזיכרונות אישיים סביב המושג "שכונה" ותחושת השייכות למום שבו אני גר.

מה עושים?

מה צריך?

כאן נולדתי

דף פעילות
שאלון שכונתי
(נספח 1)

1. שיר פתיחה: "כאן נולדתי" (אורנה ומשה דץ)
 - בזמן ההאזנה – הקרנה של תמונות מהשכונה או מהיישוב (שלט כניסה, מקומות מוכרים, ילדים משחקים בשכונה).
 - שאלים:
- מה אני מרגיש כשאני שומע את המילים "כאן נולדתי?"
אילו מקומות בשכונה שלי גורמים לי להרגיש "בבית?"
2. הכנה לפעילות – כל תלמיד חושב על מקום אהוב עליו בשכונה.
3. פעילות "שאלון שכונתי"
 - כל תלמיד מקבל דף עם שאלות קצרות ומשימת ציור.
 - משתפים בזוגות או בקבוצות קטנות.

למידה פעילה

מטרות: להעמיק את ההיכרות של התלמידים עם השכונה שלהם, תוך כדי פיתוח מיומנויות של חקר, עיבוד מידע, עבודת צוות וביטוי עצמי.

מה עושים?

מה צריך?

כרטיסיות
קבוצתיות
(נספח 2)

חומרי
יצירה

1. מסבירים: לכל שכונה יש שם, סיפור והיסטוריה – היום נכיר את השכונה שלנו!
2. מחלקים לקבוצות או לזוגות לפי שכונות או רחובות (או קבוצות מעורבות).
3. איסוף מידע ודיון קבוצתי
 - הילדים קוראים, מציירים, שואלים ומשוחחים – ואוספים מידע.
 - חלק מהמידע אפשר להביא מהבית כשיעורי הכנה או בין השיעורים. למשל, ריאיון עם שכן, הורה, מדריך נוער.
 - *אם כל הילדים מגיעים מאותה שכונה, אפשר להוסיף שכונות נוספות ולחלק כמה משימות לכל קבוצה.
 - *מקורות המידע: אפשר להכין קטעי מידע מותאמים מראש או להביא ספרים מתאימים או לאפשר שימוש במחשב. אפשר גם לקיים שיחה עם מורה, שכן, הורה במהלך הלמידה.
4. הכנת פלקט קבוצתי

עיבוד וסיכום

מטרה: לסכם את החוויות, להטמיע את הידע שנרכש ולבחון את תחושת השייכות שצמחה במהלך השיעור.

מה עושים?

1. הצגת תוצרים - הקבוצות מציגות בפני כל הכיתה.
2. שאר התלמידים ממלאים טופס אישי: "מה למדתי על השכונה שלי היום?" (נספח 3)
3. לוח כיתתי - "השכונה שלי בעיניים שלי"

 - תלייה של ציורים, משפטים, תמונות וקטעי מידע של התלמידים

מה צריך?

מה למדתי על השכונה שלי (נספחים)

להמשיך המסע

ריאיון קצר עם שכן או בן משפחה ותיעוד סיפור אישי על השכונה: שוחחו בבית עם אחד ההורים או עם סבא וסבתא וענו יחד על השאלות הבאות:
איך נראתה השכונה שלהם כשהם היו ילדים?

צידה לדרך (נספחים)

נספח 1: שאלון שכונתי

1. איפה המקום שאתה הכי אוהב בשכונה? למה?
2. מי האדם שאתה הכי שמח לפגוש בשכונה? מה מיוחד בו?
3. מה אתה הכי אוהב לעשות כשאתה מסתובב בשכונה?
4. אם היית צריך להציג את השכונה שלך לילד שמעולם לא היה בה - מה היית מספר לו?
5. ציירו זיכרון מיוחד מהשכונה שלכם - זה יכול להיות מקום שבו קרה לכם משהו שמח, מעניין או מרגש - למשל משחק עם חברים, חגיגה משפחתית, טיול בשכונה או פגישה חשובה. בחרו רגע אחד שאתם אוהבים לזכור - וציירו אותו.

שם: _____

תאריך: _____

השכונה שלי, בעיניים שלי

1. איפה המקום שאתה הכי אוהב בשכונה? למה?

2. מי האדם שאתה הכי שמח לפגוש בשכונה? מה מיוחד בו?

3. מה אתה הכי אוהב לעשות כשאתה מסתובב בשכונה?

4. אם היית צריך להציג את השכונה שלך לילד שמעולם לא היה בה – מה היית מספר לו?

5. ציירו זיכרון מיוחד מהשכונה שלכם. בחרו רגע אחד שאתם אוהבים לזכור וציירו אותו (זה יכול להיות מקום

שבו קרה לכם משהו שמח, מעניין או מרגש – למשל משחק עם חברים, חגיגה משפחתית, טיול בשכונה או

פגישה חשובה).

נספח 2: שאלות קבוצתיות

- קבוצה 1: שם השכונה שלי
 - מתי נקראה בשם הזה?
 - מה המשמעות של השם?
 - האם היו לשכונה שמות אחרים בעבר?
 - מי היו התושבים הראשונים?
- קבוצה 2: מקום מיוחד בשכונה
 - תארו מקום חשוב או אהוב: גן ציבורי, ספרייה, בית כנסת, מכולת.
 - מתי הוקם?
 - למה הוא חשוב? מי משתמש בו?
 - אפשר להוסיף ציור או תצלום.
- קבוצה 3: דמות מוכרת או ותיקה בשכונה
 - מי הדמות?
 - מה תרומתה לקהילה?
 - האם פועלה מתועד (רחוב על שמה? תמונה בבית הספר? סיפור מקומי)?
 - חפשו תמונה של הדמות.
 - אפשר לראיין קרוב משפחה או שכן המספר עליו.
- קבוצה 4: הרחובות בשכונה
 - בחרו שם רחוב מעניין וספרו על משמעותו.
 - אם מדובר בדמות, חקרו מי האדם שעל שמו הרחוב קרוי.
 - מדוע הוחלט להנציח אותו?
 - האם יש קשר בין שם הרחוב ל'סיפור' (היסטוריה) של היישוב?
- קבוצה 5: אתגרים ופתרונות בשכונה
 - מה אני אוהב בשכונה?
 - מה חסר או מפריע לי?
 - איך הייתי מציע לשפר או לעזור?
 - כתבו מכתב דמיוני לראש העיר עם ההצעה שלכם.

השכונה שלי מספרת סיפור

דף משימה קבוצתי

שמות חברי הקבוצה

_____	_____
_____	_____
_____	_____

נושא הקבוצה והשאלה שחקרנו

התשובה לשאלה שחקרנו

באילו מקורות מידע השתמשנו?

שם השכונה שלי

מתי נקראה בשם הזה?

מה המשמעות של השם?

האם היו לשכונה שמות אחרים בעבר?

מי היו התושבים הראשונים?

מקום מיוחד בשכונה

תארו מקום חשוב או אהוב

(גן ציבורי, ספרייה, בית כנסת, מכולת)

מתי הוקם?

למה הוא חשוב? מי משתמש בו?

אפשר להוסיף ציור או תצלום.

דמות מוכרת או ותיקה בשכונה

מי הדמות? מה תרומתה לקהילה?

האם פועלה מתועד

(רחוב על שמה? תמונה בבית הספר? סיפור מקומי)?

חפשו תמונה של הדמות.

אפשר לראיין קרוב משפחה או שכן המספר עליו

הרחובות בשכונה

בחרו שם רחוב מעניין וספרו על משמעותו.

(אם מדובר בדמות, חקרו מי האדם שעל שמו הרחוב קרוי)

מדוע הוחלט להנציח אותו?

האם יש קשר בין שם הרחוב ל'סיפור' (היסטוריה)

של היישוב?

אתגרים ופתרונות בשכונה

מה אני אוהב בשכונה?

מה חסר או מפריע לי?

איך הייתי מציע לשפר או לעזור?

כתבו מכתב דמיוני לראש העיר עם ההצעה שלכם.

השכונות שלי מספרת סיפור

מה למדתי על השכונה שלי היום?

שאלה שהייתי רוצה לשאול את הקבוצה	מה למדתי על השכונה שלי שלא ידעתי קודם?	שם הקבוצה / נושא החקר